

Kalajoen elinkeinostrategia 2015 - 2025

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.9.2014

Sisältö:

1. ELINKEINOSTRATEGIAN TARKOITUS
2. NYKYINEN TILANNE KALAJOELLA
3. KALAJOEN KILPAILUEDUT
4. KALAJOEN HAASTEET
5. ELINKEINOPOLITIIKAN YLEISET TAVOITTEET
6. STRATEGISET VALINNAT
7. KALAJOEN PALVELUTARJOTIN
8. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET ASIAKASSEGMENTEITTÄIN VUOSILLE 2015 - 2016
9. KÄRKIHANKKEET 2015 – 2016

TAUSTAA

Kalajoen vuonna 2013 vahvistetun kaupunkistrategian mukaan elinkeinojen edistäminen on kaupungin keskeisin keino kasvattaa verotulojaan, hoitaa työllisyyttään, parantaa tunnettavuuttaan, lisätä väestökasvuun ja mahdollistaa kunnallisten palvelujen tuottaminen itsenäisenä kuntana.

1. ELINKEINOSTRATEGIAN TARKOITUS

Tämä elinkeinostrategia on tarkoitettu Kalajoen kaupungin elinkeinopoliittisten toimenpiteiden strategiseksi perustaksi, jossa

tunnistetaan Kalajoen aidot kilpailuedut

asetetaan elinkeinopoliittikan tavoitteet

kohdennetaan (rajalliset) resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi ts. määrittellään elinkeinopoliittikan painopistealueet ja lähivuosien konkreettiset kehittämistoimenpiteet.

Elinkeinostrategia on laadittu yhteistyössä Kalajoen yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa.

Matkailun osalta strategia päivitetään vuoden 2014 loppuun mennessä.

2. NYKYINEN TILANNE KALAJOELLA

Kalajoen viimeaikaista kehitystä ja nykyistä tilannetta kuvaavat seuraavat luvut:

	2008	2010	2012	2013
Väestömäärä	12 535	12 562	12 625	12 644
Yrityskanta	808	842	883	903
Työpaikat	4 762	4693	4 828 *	
Työpaikkaomavaraisuus	92,6	92,4	92,23 *	

* vuoden 2011 luvut, koska ne ovat viimeisimmät saatavilla olleet strategiaa laadittaessa

Kalajoen 10 keskeisintä toimialaa yritystoimipaikkojen, työpaikkojen ja liikevaihdon mukaan ovat seuraavat (Tilastokeskus 2012).

	Toimiala	Yritystoimipaikat	Henkilöstö	Liikevaihto 1000 euroa
A	Maatalous, metsätalous ja kalatalous ¹	463	650	
	- maatalous ²	367		29.940
	- turkistalous ³	69		25.963
	- metsätalous ja kalatalous	27		8.041
B	Kaivostoiminta ja louhinta	3	95	17.096

C	Teollisuus	97	928	195.102
F	Rakentaminen	104	365	66.219
G	Tukku- ja vähittäiskauppa	101	333	106.469
H	Kuljetus ja varastointi	83	288	39.256
I	Majoitus- ja ravitsemustoiminta	39	175	18.208
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	60	88	14.132
R	Taiteet, viihde ja virkistys	19	28	2.117
S	Muu palvelutoiminta	45	44	2.548

1) Huom. Tilastokeskuksen virallisista tilastoista A Maatalous, metsätalous ja kalatalous-osiosta puuttuu kokonaan maatalouden ja turkistalouden liikevaihtotiedot. Metsätalouden ja kalatalouden liikevaihtotiedot ovat saatavilla.

2) Kalajoen maaseututoimiston tilastot 2012. Maatalouden tulovirtojen osalta tulee huomioida, että varsinaisten liikevaihtotietojen lisäksi maatalouden tulotukien osuus on merkittävä, noin 16,32 miljoonaa euroa.

3) Saga Fursin tilastot 2012.

Kalajoen 10 suurinta yritystä henkilöstön määrän mukaan:

Yritys	Henkilöstö Kalajoella	Toimiala
Topi-Kalustaja Oy	165	kalustetehtas
Junnikkala Oy	124	puunjalostuslaitos, saha
Oy Kati Ab	86	tekninen palvelu, kairaukset
Andament Group Oy	85	infrastruktuuri / rakentaminen
Kensapuu Oy	75	kalustetehtas
Fortaco Oy	70	konepajateollisuus
Steel-Kamet Oy	60	betonitehtaiden valmistus ja asennus
Rahjan Huolinta Oy	55	huolinta, rahtaus, kuljetukset
Solar Ky	45	kaihtimien valmistus
Ferral Components Oy	40	teräslaipat, kevytmetallivalut
Yhteensä	805	

3. KALAJOEN KILPAILUEDUT

Kalajoen kilpailuedut alueella toimivan tai alueelle sijoittuvan yrityksen näkökulmasta:

Aidosti kasvava ja tunnettu kaupunki

Kaupungin väkiluku on viimeisen kymmenen vuoden aikana kasvanut joka vuosi keskimäärin 45 asukkaalla (noin 0,4 % / vuosi). Matkailun ja Hiekkasärkkien ansiosta Kalajoki on mm. muita alueen kuntia selkeästi tunnetumpi koko valtakunnassa.

Kasvava keskus on aina taantuvaa paikkakuntaa turvallisempi sijoittumispaikka / sijoituskohde mm. palvelujen kehittymisen ja säilymisen sekä asuntojen ja yritystilojen omistamisen kannalta.

Kaupungin talous ja taksapolitiikka

Kalajoen kaupungin kumulatiivinen ylijäämä (31.12.2013) oli 943 € / asukas, alueen muissa kunnissa keskimäärin 147 € / asukas. Lainamäärä/asukas oli Kalajoella 2.882 € ja alueen muissa kunnissa keskimäärin 4.830 €.

Kalajoen kunnallisveroprosentti (19.5) on alueen alhaisin (muissa kunnissa 20.25 – 21.5). Yleinen kiinteistöveroprosentti (0.75) on alueen edullisin (muut alueen kunnat 1.00 – 1.1, koko maan keskiarvo 0.94). Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti on Kalajoella 0.35 (koko maan

keskiarvo 0.45) ja loma-asuntojen 0.9 (koko maan keskiarvo 1.02).

Kaupungilla on taloutensa puolesta alueen muita kuntia paremmat mahdollisuudet elinkeinopoliittisiin toimenpiteisiin. Hyvässä kunnossa oleva talous ja kilpailukykyinen taksapolitiikka tekee omalta osaltaan Kalajoesta houkuttelevan sijainti- ja asuinpaikan.

Yritystoiminnalle monipuoliset yhteistyö- ja verkostoitumismahdollisuudet

Kalajoella on 70 yritystä tuhatta asukasta kohti, kun koko maan keskiarvo on 49. Yritystoimipaikkoja on Kalajoella 88 / 1000 asukasta, koko maan keskiarvo on 64.

Suoritusasteen työvoiman saatavuus, sen sitoutuneisuus ja työmoraali sekä maltilliset palkkaliukummat

Kalajoella oleva toisen asteen koulutus on kilpailukykyinen nuorten koulutuspaikka. Ammattiopiston oppilaista noin 51 % ja lukion oppilaista noin 24 % tulee Kalajoen ulkopuolelta. Ammattiopistosta valmistui vuonna 2013 yhteensä 95 oppilasta eri linjoilta seuraavasti: metalli 18, puu 14, matkailu 19, rakennus 18, sisustus 14, vaatetus 7 ja sisustusrakentaminen 5.

Yritysten kokemukset työvoiman sitoutuneisuudesta ja työmoraalista ovat hyvät. Keskituntiansiot ovat keskeisillä toimialoilla 4 - 10 % pienemmät kuin valtakunnassa keskimäärin. Kalajoki on viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö monipuolisine vapaa-ajan palveluineen.

Työvoimareservi (työttömät työnhakijat) on 654 henkeä, joista alle 50-vuotiaita on 399 ja alle 25-vuotiaita on 98 (tilanne 31.7.2014).

Liikenneyhteydet ja logistiikkapalvelut

Kaupunki sijaitsee valtateiden 8 ja 27 risteyksessä. Kaupungissa on syväsatama. Kuljetus- ja varastointialan yrityksiä Kalajoella on 87 kpl, joka on väkilukuun suhteutettuna 65 % korkeampi kuin Suomessa keskimäärin.

Tonttivaranto

Kalajoen kaupungin kaavoitustoiminta on aktiivista. Kaupunki myy tai vuokraa teollisuus- ja yritystontteja viiden yrityspuiston alueella, joissa on vapaana noin 40 teollisuustonttia, 8 liikerakentamisen tonttia sekä 6 liike- ja toimistorakentamisen tonttia. Hiekkasärkkien matkailukeskuksen ydinalueella on vapaana kuusi liikerakennus- ja majoituskäyttöön soveltuvaa tonttia, joissa rakennusoikeutta on yhteensä 8.300 k-m². Loma-asuntotontteja on vain muutama vapaana, mutta lisää tonttivarantoa odotetaan mm. Kesärannan asemakaavan alueelta.

Kalajoen kaavoituskatsauksen 2014 mukaan asuintontteja on hyvin kaupunkikeskustassa. Rivitalotonttivarantoa ei juuri ole, mutta käynnissä olevat asemakaavamuutokset ja laajennukset parantavat tilannetta. Asuntorakentamiseen kaavoitetut tontit mahdollistavat noin 350 – 370 asunnon rakentamisen, joka riittää arviolta 1.200 asukkaan vastaanottamiseen.

Kaupungin alueella on jo kaavoitettua aluetta 66 tuulivoimalalle, jonka lisäksi kaavoitusvaiheessa on 126 tuulivoimalan rakentamisen mahdollistamat asemakaavat.

Vapaat toimitilat

Toimitiloja on kaupungin alueella vapaana yhteensä n. 20.000 krs-m². Tilanne on poikkeuksellinen johtuen Rautaruukilta vapautuneiden teollisuustilojen vuoksi (tilanne 8/2014):

Tilatyyppe	Kpl	Krs-m ²
Teollisuus- ja varastotila	8	18.000
Liiketila	4	740
Toimistotila	6	1.360
Liike-/toimistotilaa	4	430

Kalajoen kaupunki voi rakentaa yrityksille toimitiloja lähinnä olemassa olevien yrityspuistojen alueille. Toimitiloja on mahdollista toteuttaa pitkäaikaisen vuokrasopimuksen tai yrityksen kanssa tehtävän lunastussopimuksen pohjalta.

Yritysten julkinen rahoitus

Kalajoki kuuluu valtakunnan tasolla tukialueeseen 2, joka on EU:n tukisäännön mukainen valtioneuvoston alue eli aluekehittämislain mukainen kehitysalue. Yrityksen kehittämisavustus on harkinnanvaraista avustusta ja se myönnetään hankkeesta tehtävän yritys- ja hankearvioinnin perusteella. Avustus voi kohdistua myös investointeihin.

Enimmäisprosenttiosuudet **investoinnin** hankintamenosta ovat Kalajoen kaupungin alueella seuraavat (yritystukiasetuksen luonnos 09 / 2014):

Yrityksen koko (henkilöstömäärä)	Tuen enimmäismäärä %
Suuryritys, yli 250 henkilöä	15
PK-yritys, 50 - 249 henkilöä	25
Pienyritys, 10 - 49 henkilöä	35
Mikroyritys, alle 10 henkilöä	35

PK-yritykset, pienyritykset ja mikroyritykset voivat lisäksi saada erilaisia yrityksen kehittämistukia enintään 50 % kustannuksista (huom. de minimis –sääntö koskee näitä avustuksia eli tuen määrä voi olla enintään 200.000 € / 3 vuotta).

Sijainti ja majoituskapasiteetti tulevaan Hanhikiven ydinvoimalaan nähden

Kalajoen keskustasta on matkaa Hanhikivenniemelle suunniteltuun ydinvoimalaan 42 km, joka on matka-aikana noin 30 minuuttia. Kalajoen majoituskapasiteetti on tällä hetkellä noin 11.500 ympärivuotista vuodepaikkaa, joka mahdollistaa isonkin työntekijäjoukon majoittumisen nopealla aikataululla. Kalajoen liikenneyhteydet, syväsatama ja olemassa olevat logistiikkatoimijat tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia Hanhikivihankkeen hyödyntämiselle.

Toimivat yrityspalvelut

Kaupungin elinkeinopalveluihin on resursoitu 3,6 htv Kalajoen yritysten ja elinkeinoelämän neuvonta- ja kehittämistehtäviin. Elinkeinopalveluissa on lisäksi 1,5 htv, joka tekee töitä koko kaupungin hankevalmistelun, -suunnittelun ja –hallinnon eteen. Maaseutupalveluissa on omaa henkilöresurssia alkutuotannon neuvonta- ja kehittämistehtävissä. Myös kaupunginjohtaja on voimakkaasti mukana tärkeissä elinkeinopolitiisissa asioissa.

Alueellisen hanketoiminnan kautta Kalajoelle kanavoituu yritysten kehittämis- ja neuvontatehtävissä toimivien henkilöiden työpanosta oman henkilöstön lisäksi.

4. KALAJOEN HAASTEET

Työpaikkarakenteen vinoutuma; ns. mies-/naistyöpaikkojen suhde, miestyöpaikkojen osuus on 57 % ja naistyöpaikkojen 43 %.

Kasvu- ja vientiyritysten vähäisyys; kasvuyrityksiä, joiden liikevaihto on kasvanut vähintään 10 %, on yrityskannasta noin 2.8 %, kun koko maan keskiarvo on 4.4 %. Vientiyrityksiä on koko maassa noin 5 % yrityskannasta, Kalajoella huomattavasti vähemmän. Kalajoelle ominainen vientitoimiala turkistalous ei näy vientitoiminnan tilastoissa suoraan, koska turkismyynnin kansainvälisille markkinoille hoitaa Saga Furs Oy.

Yrittäjien ikääntyminen; Kalajoen yrittäjistä joka neljäs eläköityy vuoteen 2020 mennessä. Työpaikkoja näissä yrityksissä on arviolta 600 - 800.

Keskiasteen koulutuksen säilyminen ja kehittyminen Kalajoella.

Heikko kaupunkikuva (kaupungin keskusta <-> Hiekkasärkät) ja **haja-asutusalueen elävänä pitäminen.**

5. ELINKEINOPOLITIIKAN YLEISET TAVOITTEET

Elinkeinopolitiikan tärkeä tavoite on elinvoimainen kaupunki, jonka vetovoimaisuus innostaa ja sitouttaa eri-ikäisiä yrityksiä ja yrittäjiä toimimaan alueella.

Elinkeinostrategian yleisenä tavoitteena on osana kuntastrategiaa vaikuttaa siihen, että kaupungin aktiivi-ikäinen väestömäärä pysyy vähintään ennallaan, mieluummin kasvaa, veropohja laajenee, yhteisön elinvoima säilyy sekä väestön ikärakenteen vinoutuminen lievenee.

Elinkeinopolitiikan yleiset tavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä ovat:

- aktiivi-ikäisen väestön määrä säilyy vähintään vuoden 2012 tasolla
- kokonaisväestön kasvaa noin 80 asukkaalla vuodessa
- työpaikkojen bruttolisäys on noin 80 työpaikkaa vuosittain
- työpaikkarakenteen vinoutuma oikenee siten, että ns. mies-/naistyöpaikkojen osuus on mahdollisimman lähellä toisiaan.

6. STRATEGISET VALINNAT

Tämän ohjelman aikana elinkeinopolitiiset toimenpiteet kohdistetaan ensisijaisesti sellaisen yritystoiminnan edistämiseen ja toimintaedellytysten parantamiseen, jonka tuotteiden ja palvelujen loppukäyttäjät ovat nyt tai tulevaisuudessa suurimmalta osin kaupungin alueen ulkopuolella. Tähän katsotaan kuuluvaksi myös kaupungin vetovoimaisuuden kannalta merkittävät palveluyritysten yhteishankkeet.

Perustelut:

Alueelle tulee saada tuloja / rahaa alueen ulkopuolelta, kuten koko Suomen tulee saada vientituloja ulkomailta. Tämä on myös paikallisilla markkinoilla toimivien palveluyritysten etu ostovoiman lisääntyessä.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että kehittämisresurssit suunnataan ensisijaisesti em. ulkomarkkinayrityksiin ja niiden toimintaedellytyksiin ja toiminta niiden suuntaan on proaktiivista.

Kehittämispalvelut ja -toimenpiteet suunnitellaan ja kehitetään yritysten elinkaaren vaiheen mukaan.

Yritysten elinkaaren vaiheet erotetaan seuraavasti:

1. Perustettavat ja aloittavat yritykset
2. Kasvupotentiaalia ja vientimahdollisuuksia omaavat yritykset
3. Ikääntyvien tai muuten yritystoiminnasta luopuvien yrittäjien omistamat yritykset
4. Alueelle sijoittuvat / haluttavat yritykset
5. Kriisi- ja muutosvaiheen yritykset

Elinkaarensa eri vaiheissa yritysten tarpeet ovat erilaisia. Tämä jako auttaa kehittämään ja tuoteistamaan yrityksille tarjottavia palveluita.

Elinkeinopoliittisten toimenpiteiden painopisteenä on jo olemassa olevien sekä alueelle tulevien yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden kehittäminen.

7. KALAJOEN PALVELUTARJOTIN

Alueella toimiville ja alueelle sijoittuville yrityksille kaupungilla on seuraavat palvelut:

Tonttien ja toimitilojen järjestäminen

Toimitilat pyritään ensisijaisesti järjestämään jo olemassa olevista tiloista yhteistyössä tilojen omistajien kanssa. Kaupunki voi tarvittaessa myös rakennuttaa ja vuokrata tai luovuttaa toimitiloja yrityksille. Niin ikään kaupunki voi olla osakkaana toimitilakiinteistöjä rakennuttavissa kiinteistöyhtiöissä. Rakennettavien toimitilojen vuosivuokra on 7 % toteutuneista rakentamiskustannuksista ja sitovassa lunastussopimuksessa korko kulloinkin maksamattomalle pääomalle on 5 %.

Tonttien hinnat, toimitilojen vuokrat ja muut yritysten maksamat korvaukset perustuvat käypään hinta- ja korkotasoon eikä niihin sisälly pääsääntöisesti huojennuksia tai alennuksia yrityksille.

Yritysten rahoitus ja avustukset

Kaupunki voi osallistua yritysten rahoitukseen myöntämällä takauksia tapauskohtaisesti lähinnä tuotannollista ja matkailutoimintaa harjoittavien yritysten sellaisiin laajennusinvestointeihin, jotka lisäävät merkittävästi yrityksen liikevaihtoa, jalostusastetta ja työllisyyttä Kalajoella. Takaus voidaan myöntää, mikäli hankkeessa on kysymys elinkeinopoliittisesti tärkeästä uudesta yritystoiminnasta. Tällainen voi olla esimerkiksi hanke, jonka avulla työllistyy naisia. Takauksen edellytyksenä on, että hankkeen rahoitukseen osallistuvat myös esim. ELY- keskus, Finnvera Oyj ja yksityiset rahoituslaitokset. Kaupungin takaaman rahoituksen osuus on pääsääntöisesti enintään 40 % hankkeen kokonaisrahoitustarpeesta. Kalajoen kaupunki perii myöntämästään takauksesta takausprovision, jonka suuruus määritellään takauspäätöstä tehtäessä. Vakuudet jaetaan rahoittajien kesken näiden kantaman riskiosuuden mukaisessa suhteessa.

Kalajoen kaupunki myöntää kehittämisavustuksia yritysten omiin koulutus-, tuotekehitys- ja markkinointikustannuksiin 50 % kustannuksista, kuitenkin enintään 400 euroa kutakin em. kustannuserää kohden vuodessa. Avustus voidaan myöntää toteutuneista kustannuksista yrityksen esittämien tositteiden perusteella. Tapauskohtaisesti voidaan harkita projektirahoitusta myös uuden elinkeinopoliittisesti tärkeän yrityksen käynnistyskustannuksiin.

Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus huomioidaan koulujen opetussuunnitelmissa ja yrittäjyyskasvatusta annetaan nuorille läpi koko opetuksen. Yrittäjyyskoulutusta peruskoulussa ja lukiossa lisätään nykyisestä huomattavasti, jotta voidaan varmistaa riittävä uusien yritysten perustaminen ja yritystoiminnan jatkuvuus mm. omistajanvaihdostilanteissa.

Kehittämishankkeet

Elinkeinopalvelut suunnittelee ja toteuttaa omia kehittämishankkeita elinkeinoihin liittyvien kuntakohtaisten erityiskysymysten ratkaisemiseksi. Hankkeet suunnitellaan palvelemaan erityisesti yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä naisyrittäjyyden ja naisten työllistymismahdollisuuksien lisäämistä.

Yritysneuvonta ja -valmennus

Kaupunki antaa asiantuntija-apua oman neuvontahenkilöstönsä voimin sekä välittää ulkopuolista asiantuntija-apua yhteistyöverkostostaan yrityksen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin. Yritysneuvonnassa tavoitellaan innovatiivisuutta, yrityksiä innostavaa toimintatapaa, jossa hyödynnetään

uusia toimintatapoja aikaisemmin hyväksi havaittujen käytäntöjen rinnalla. Yrityspalveluissa autetaan yrityksiä kannattavaan ja uutta teknologiaa hyödyntävään toimintaan sekä kannustetaan verkostoitumaan muiden yritysten kanssa.

8. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET ASIAKASSEGMENTEITTÄIN VUOSILLE 2015 - 2016

1 Perustettavat ja aloittavat yritykset

Tavoitteet

Yritysten nettolisäys 20 yritystä vuodessa, joihin syntyy yhteensä 25 työpaikkaa.

Toimenpiteet

Positiivisen mielikuvan rakentamiseksi sekä potentiaalisten yrittäjien hakemiseksi ja aktivoimiseksi järjestetään vuosittain kaksi yrittäjyyttä ja yrityksen perustamista käsittelevää, enintään päivän mittaista teematilaisuutta, joille jatkumona järjestetään yrityshankekohtaista liiketoiminnan suunnitteluapua ja perustamisneuvontaa.

Tiivistetään yhteistyötä yrittäjäksi aikovien tärkeiden sidosryhmien (tilitoimistot, rahoittajat, vakuutusyhtiöt, kiinteistövälitykset) kanssa siten, että tavoitteet ja tiedot päivitetään kahdenkeskisissä tai yhteisissä sidosryhmätapaamisissa vähintään kerran vuodessa.

Yrittäjäksi aikovien potentiaalia kasvatetaan yrittäjyyskasvatuksella ja menemällä mukaan maakunnalliseen yrittäjyyskylähankkeeseen.

2 Kasvupotentiaalia ja vientimahdollisuuksia omaavat yritykset

Tavoitteet

Tavoitteena on saada kasvuyritysten ja vientiyritysten määrä kansalliselle keskitasolle eli noin 40:ään yritykseen molemmissa ryhmissä. Työpaikkatavoite on tässä kohderyhmässä keskimäärin 1 / yritys eli yhteensä 80 uutta työpaikkaa. Proaktiiviset toimenpiteet kohdistetaan niin paikallista, kansallista kuin kansainvälistäkin kasvupotentiaalia omaaviin yrityksiin.

Toimenpiteet

Alkuvaiheessa on tärkeää kasvupotentiaalia omaavien yritysten tunnistaminen ja sen jälkeen aktivointikäynnit kohderyhmän yrityksissä vähintään kerran vuodessa. Yritykset luokitellaan paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen kasvun yrityksiksi. Yritysten kehittämistarpeista, rahoituksista sekä kasvun edistämisestä ja toteuttamisesta laaditaan tavoitteet ja toimenpideohjelmat yritysneuvonnan avulla. Niiden jatkumoksi järjestetään asiantuntija-apua toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavan osaamisen hankkimiseen.

Vuosittain järjestetään yritysryhmäkohtaisia kehittämissuunnitelmia, joissa tavoitteena on yritysten avainhenkilöiden aktivoiminen sekä kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen. Lisäksi kaupunki on mukana kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtäävissä seudullisissa kehittämissuunnitelmissa.

Kasvun edellyttämässä toimitilajärjestelyissä kaupungilla on aktiivinen rooli.

3 Ikääntyvien tai muuten yritystoiminnasta luovuvien yrittäjien omistamat yritykset

Tavoitteet

Tavoitteena on saada vuosittain vireille noin 20 omistajanvaihdosprosessia. Toimenpiteet kohdistetaan erityisesti sellaisiin yrityksiin, joissa on palkattua henkilökuntaa. Tavoite koskee kaikkea yrittäjyyttä.

Toimenpiteet

Yrityspalvelukeskus päivittää vuoden 2014 aikana lähivuosina ikääntyvien yrittäjien (yli 55- vuotiaat) omistamien yritysten rekisterin.

Järjestetään vuosittain vähintään kaksi yrityksen hallittua luovuttamista ja sen edellyttämiä toimenpiteitä käsittelevä teematilaisuus. Teematilaisuuden jatkumoksi tarjotaan tai järjestetään yritysryhmäkohtaista asiantuntijapalvelua, jonka tavoitteena on omistajanvaihdokseen tähtäävän, konkreettisen suunnitelman laatiminen ja tapauskohtaisesti myös suunnitelman toteuttamisessa avustaminen. Tiedotetaan yllä mainituista palveluista aktiivisesti sidosryhmiä, erityisesti tilitoimistoja.

Kaupungilla ja sen yrityspalveluilla on aktiivinen rooli yrityksen jatkajan auttamisessa sekä mahdollisesti tarvittavissa toimitilajärjestelyissä.

4. Alueelle sijoittuvat / haluttavat yritykset

Tavoitteet

Tavoitteena on saada Kalajoelle vuosittain vähintään kaksi tervettä, kasvuhakuista, jo toimivaa yritystä tai yrityksen yksikköä, joissa on

potentiaalia kasvaa yli kymmenen työpaikan yrityksiä / yksiköiksi.

Ensisijaiset toimialat tässä kohderyhmässä ovat matkailu, hyvinvointi, hoiva, energia ja kauppa ja näiltä toimialoilta etenkin sellaiset yritykset, jotka tuovat uudenlaista toimintaa Kalajoen näkökulmasta.

Toimenpiteet

Tarkasti segmentoidun markkinointimateriaalin luominen. Täsmämarkkinointi potentiaaliin, tarkoin valittuihin yrityksiin.

Aktiivinen yhteydenpito potentiaalisten yritysten sidosryhmiin (esim. tuuli- ja ydinvoimayhtiöt, paikallisten yritysten verkostot).

Olemassa olevien toimitilojen hyödyntäminen ja aktiivinen markkinointi.

5. Kriisi- ja muutosvaiheen yritykset

Tavoitteet

Toimintaympäristön ja markkinatilanteiden äkillisistä muutoksista aiheutuneiden yritysten kriisitilanteiden ennaltaehkäiseminen. Tavoitteena on yrityksen kriisi- ja muutostilanteen kohdatessa löytää mahdollisimman nopeasti oikeat toimenpiteet ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi. Ensisijainen kohderyhmä on työllistävät yritykset, joiden mahdolliset vaikeudet pyritään ennakoimaan mahdollisimman hyvissä ajoin.

Toimenpiteet

Tarjotaan tai välitetään asiantuntija-apua tilanteen kartoittamiseksi ja toimenpiteiden käynnistämiseksi yrityksen sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelukeskuksella on useita toimintatapoja ja työkaluja eri kriisi- ja muutostilanteiden varalta.

9. KÄRKIHANKKEET 2015 – 2016

1. Kaupallisten palvelujen kehittäminen ja keskustan kehittäminen.

Tavoitteena on saada keskustan kauppakeskuksen toteutus käynnistymään vuoden 2015 aikana. Kalajoentien peruskorjaus, kaupan toimintojen muut sijoittumistarpeet ja niiden ratkaisut, tapahtumat, rittäjä- ja kauppiasyhteistyö.

2. Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja yrityshautomo.

Tavoitteena on lisätä toisen asteen koulutuksen vetovoimaa Kalajoella. Opiskelijoiden harjoitusyritystoiminta laajentuu koskemaan myös lukio-opiskelijoita vuoden 2015 aikana. Toimenpiteet ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi yrityselämän tarpeisiin.

3. Matkailustrategian ja sen kasvuohjelman mukaiset hankkeet.

Matkailustrategian päivitys eli matkailun kasvuohjelma työstetään vuoden 2014 loppuun mennessä. Kasvuohjelmassa sovitettavien toimenpiteiden toteutus lähivuosina.

4. Sataman toiminnan kasvattaminen

Satamastrategian mukaiset toimenpiteet myös yhtiöittämissä jälkeä.

Selviteltäviä hankeaihoita

5. Tietoliikenneverkon riittävyys ja toimintavarmuus alueella - kiireellinen!

6. Energia-ala (ydinvoima, tuulivoima, biotalous, aurinko, meri)

7. Logistiikka-asema – kivijalkakaupan ja nettikaupan yhdistäminen

8. Panostaminen asuinalueena merenranta-alueisiin, joissa tonttikauppa käy

9. Palveluelinkeinoihin panostaminen

Hyvinvointi-, hoiva- ja palveluelinkeinoihin panostaminen jatkossa teollisuuden ja alkutuotannon rinnalla.